

«ΧΑΛΑΣΜΕΝΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ» του Κοσμά Ι. Χαρπαντίδη

Θεματικά κέντρα
Ανάπτυξη-Αστικοποίηση-Αξιοποίηση
Αλλοτρίωση της γειτονιάς

Γιατί ο συγγραφέας ονομάζει τις συνοικίες της Καβάλας «χαλασμένες»;

.....
.....
.....
.....
.....

Ο συγγραφέας δίνει τους λόγους που οδήγησαν στη διαμόρφωση της εικόνας που παρουσιάζει η σύγχρονη Καβάλα. Ποιοι είναι αυτοί;

.....
.....
.....

Πώς ερμηνεύεται η φράση : «σύντομα θα μας εκδικηθεί το παρελθόν»;

Ποια ευχή διατυπώνει ο συγγραφέας μετά την περιγραφή της άσχημης εικόνας της πόλης; Να την εντοπίσετε και να την σχολιάσετε.

.....
.....
.....
.....

Πως δικαιολογείται μέσα από το κείμενο ο χαρακτηρισμός των παιδιών της Καβάλας«φυλακισμένα»;

.....
.....
.....
.....
.....

Καταγράψτε τα συναισθήματα του συγγραφέα εντοπίζοντας το σχετικό κάθε φορά χωρίο.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Με ποια σχήματα λόγου αισθητοποιείται η αστικοποίηση της Καβάλας;

Ποιο είναι, κατά τον συγγραφέα, το ποιο σοβαρό πρόβλημα που δημιουργήθηκε από την αστικοποίηση της πόλης;

.....
.....
.....
.....
.....

Να εντοπίσετε την ειρωνική διάθεση του συγγραφέα μέσα στο κείμενο και να τη δικαιολογήσετε.

.....
.....
.....

Να συγκρίνετε το περιεχόμενο του κειμένου με την απάντηση του Ινδιάνου Σιάτλ στον πρόεδρο των ΗΠΑ Φραγκλίνο Πηρς.

.....
.....
.....
.....
.....

Σε ποιο απόσπασμα ο αφηγητής παρουσιάζεται δραματοποιημένος και σε ποια αμέτοχος; Ποια άλλη τεχνική αφήγησης εντοπίζετε μέσα στο κείμενο; Τεκμηριώστε την απάντησή σας με αναφορές μέσα από το κείμενο.

Κάστρο Καβάλας

Το κάστρο που βλέπουμε σήμερα, μήκους 65 μέτρων και πλάτους που κυμαίνεται από 17-60 μέτρα, είναι κατασκευή του 15ου αιώνα (1425). Ο εξωτερικός περίβολος του ενισχύεται από δύο τετράγωνους πύργους τοποθετημένους στις βόρειες γωνίες, έναν πολυγωνικό στο μέσο της ανατολικής πλευράς και έναν προμαχώνα στη ΝΑ γωνία. Στο νότιο τμήμα του κάστρου υπήρχαν δεξαμενές νερού, αποθήκες πυρομαχικών και τροφίμων, όπως και κτίσματα για τη φρουρά. Κατά την Επανάσταση του 1821, η αποθήκη πυρομαχικών που διασώζεται στις μέρες μας, χρησιμοποιείται σαν φυλακή για τους

αγωνιστές της Επανάστασης. Επικοινωνία με τον εξωτερικό περίβολο του κάστρου υπάρχει μέσα από δύο πύλες. Η μία είναι αχρηστευμένη, ενώ η άλλη που βρίσκεται απέναντί της είναι η κύρια είσοδος του κάστρου. Το κάστρο σήμερα χρησιμοποιείται για διάφορες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και μαζί με τις καμάρες αποτελούν το σήμα κατατεθέν της Καβάλας.

Το καπνεμπόριο της Καβάλας

Η πενταετία 1924-1929 θεωρείται η χρυσή περίοδος της Καβάλας. Τη μεγάλη ακμή διαδέχτηκε η παρακμή. Έκλεισαν τα καπνεργοστάσια και σταμάτησε το εμπόριο. Από τη δεκαετία του 1970 άρχισε η αλόγιστη τσιμεντοποίηση της πόλης.

«αλαμπούρα»
αναποδογύρισμα του καπνού
από σιβαδόρους

Τένις κλαμπ των καπνεμπόρων
της Καβάλας-τεκμήριο ευπορίας
μιας κοινωνικής ομάδας

Καραβάνι μεταφοράς καπνού
με φόντο τις καπναποθήκες

Ως παράλληλα κείμενα μπορεί να χρησιμοποιηθούν:

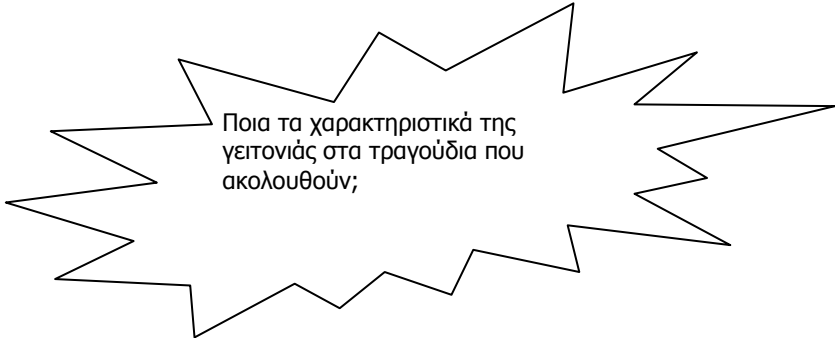
της Μαρίας Ιορδανίδου, «Στην εποχή του τσιμέντου και της πολυκατοικίας» (Β' Γυμνασίου, σελ. 206), του Κοσμά Πολίτη, «Τα τσερκένια» (Α' Γυμνασίου, σελ. 32), της Ευγενίας Φακίνου, «Η ζωή στη Σύμη» (Α' Γυμνασίου, σελ. 100), του Ίταλο Καλβίνο, «Μανιτάρια στην πόλη» (Α' Γυμνασίου, σελ. 12), της Μέλπως Αξιώτη, «Η ψυχή του νησιού» (Γ' Γυμνασίου, σελ. 216), του Δημήτρη Χατζή, «Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου» (Γ' Γυμνασίου, σελ. 229).

Σχετικά τραγούδια:

του Τώνη Μαρούδα, «Μένω σε κάποια γειτονιά»
του Μάνος Χατζηδάκη, «Οδός ονείρων»
του Σταύρου Ξαρχάκου, «Υπομονή»

«Οδός ονείρων» -Μάνος Χατζηδάκης

Κάθε κήπος έχει μια φωλιά για τα πουλιά
κάθε δρόμος έχει μια καρδιά για τα παιδιά
Μα κυρά μου εσύ σαν τι να λες με την αυγή
και κοιτάς τ' αστέρια που όλο πέφτουν σαν βροχή
Δώς μου τα μαλλιά σου να τα κάνω προσευχή
για να ξαναρχίσω το τραγούδι απ' την αρχή
Κάθε σπίτι κρύβει λίγη αγάπη στη σιωπή
μα ένα αγόρι έχει την αγάπη για ντροπή
Μα κυρά μου εσύ σαν τι να λες με την αυγή
και κοιτάς τ' αστέρια που όλο πέφτουν σαν βροχή
Δώς μου τα μαλλιά σου να τα κάνω προσευχή
για να ξαναρχίσω το τραγούδι απ' την αρχή
Κάθε σπίτι κρύβει λίγη αγάπη στη σιωπή
μα ένα αγόρι έχει την αγάπη για ντροπή

Ποια τα χαρακτηριστικά της
γειτονιάς στα τραγούδια που
ακολουθούν;

«Υπομονή» Σταύρος Ξαρχάκος

Γειτονιά, ο δρόμος σου στενός
παγωνιά και γκρίζος ουρανός
μαύρη ζωή, βράδυ πρωί
για συντροφιά μια συννεφιά
υπομονή, υπομονή, υπομονή

Κάντε υπομονή
κι ο ουρανός θα γίνει πιο γαλανός
Κάντε υπομονή
μια λεμονιά ανθίζει στη γειτονιά

Υπομονή, υπομονή, υπομονή

Κάντε υπομονή...

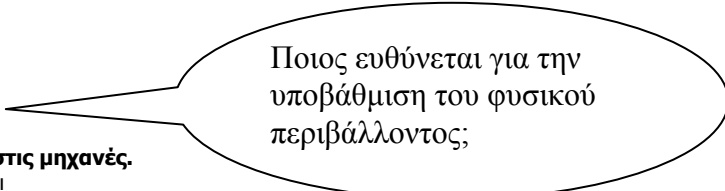
Κάντε υπομονή...

Σχετικό ποίημα:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ
Ίππιος Κολωνός¹

**Τ' αηδόνια και τα λιόδεντρα
τα σάρωσαν οι πολυκατοικίες
οι άνθρωποι σκόρπισαν εμπρός στις μηχανές.**

Στην κορυφή του λόφου ένα πουλάρι
κοίταζε αγέρωχαδ ώρα την Αθήνα
χλιμίντρισε ξαναχλιμίντρισε
και τ' άκουσα να λέει «Γιαχού»
συλλώνοντας τ' αυτιά του.
Έπειτα ελεύθερο μ' ολόρθη ουρά
Γλάκισε κατά την κατηφόρα.

Ποιος ευθύνεται για την
υποβάθμιση του φυσικού
περιβάλλοντος;

Μάης 1970

Από τη συλλογή Τετράδιο Γυμνασμάτων Β', Ίκαρος, Αθήνα 1976

Δημιουργική γραφή

Αποτυπώνω τις σκέψεις μου για τη δική μου γειτονιά...